

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 23 ก.ค. 2558	ปีที่ 45	ฉบับที่ 16364	หน้า 3
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

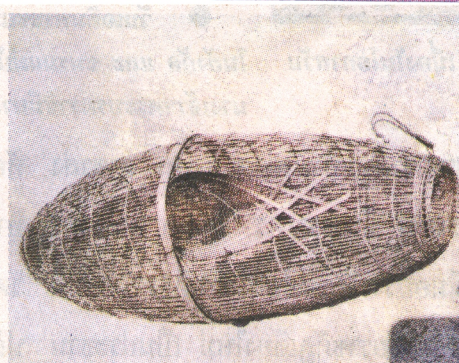

“พะหลอด” ชื่อของคนล่านา ฆะญูการสานไซเลียนแบบหน่วยไม้ดักปลา

รูปร่างไซดักปลาของผู้คนล่านา มีหลากหลายรูปแบบ อาจจะคิดขึ้นได้เอง หรือไปเลียนแบบผู้คนที่ล่านานั่นก็สุดแต่จะว่ากันไป แต่ที่แน่ๆ คนล่านาสานไซพะหลอดมานาน เพื่อทำการดักปลาเอามาเลี้ยงชีพหรือขายเอาเงินก็แล้วแต่ผู้เป็นเจ้าของจะทำ

วันนี้มีโอกาสดูบ้านเรือนบ้านได้ ตามโอกาสที่พอจะว่าง ไปถึงลุงดีกำลังเตรียมเอาไซไปดักปลาที่ฝั่งปิงน้ำพุ

ลุงดีบอกว่า ไซพะหลอดต้องเอาไปดักที่

ทุ่นแอบกับพวงหญ้าปริ่มน้ำ เพราะปลาชอบว่ายตามผิวน้ำก็จะเข้าไซที่มีรูอยู่ด้านข้าง

แต่หากเป็นที่กลางทุ่งนาต้องดักตามริมคันนาโดยเอาไซออกด้านนอก หันหลังไซเข้าฟางคันนาหรือกอหญ้า ต่อไม้แล้วแต่สถานที่ที่จะทำได้

บางแห่งเมื่อมีการลดน้ำนา หรือการขังน้ำนาออกไป จะเอาใส่ไว้ที่ปากตังนา เมื่อน้ำลดพวกกุ้ง หอยปูปลาต่างรีบหนีกลัวว่าน้ำจะแห้ง พวกมันจะว่ายเข้าไซพะหลอดจนเต็มไซ

ว่าด้วยชื่อไซพะหลอดเพราะมันมีรูปลักษณะ เหมือนหน่วยพะหลอด คือตรงกลางโป่งพอง ส่วนหัวท้ายจะรวบเล็กลง ดูเหมือนหน่วยพะหลอดดังกล่าวแล้ว

ที่ต้องทำปากงาไซอยู่ตรงกลางลำตัวไซ เพื่อให้สัตว์น้ำว่ายเข้าได้สะดวกเพราะนิสัยสัตว์น้ำจะว่ายแอบวัดลูกสิ่งของที่ขวางหน้า และต้องว่ายในน้ำ หรือบางครั้งหากรีบเร่งพวกมันจะว่ายตามผิวน้ำก็มีแล้วแต่โอกาสและสถานที่ เมื่อเราทำงาไซไว้ด้านข้างจึงเปิดโอกาสให้สัตว์น้ำว่ายเข้ามาได้ง่าย

ไม้ที่สานไซพะหลอดส่วนมากนิยมเอาไม้รวกดำ เพราะมีเนื้อเหนียวและทนน้ำ ไม่พัวหรือยุ่ยง่าย แต่หากไม่มีไม้รวกดำ ก็เอาไม้ไผ่สีสุกแทนก็ได้ บางแห่งไม่มีไม้ทั้งสองอย่างแต่ใช้ไม้ไผ่ยี่หุบที่เหนียวพอๆกับไม้ไผ่รวกดำ ก็ใช้สานได้ดีเช่นกัน

ภาพ ไซพะหลอด แหล่งเรียนรู้พะญา ล่านา ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...